

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Handelingen 17, 22 - 28
Dankstond voor gewas en arbeid

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Zingen: Psalm 33 : 1 en 8 (de Here loven op wie wij vertrouwen)**
4. **Gebed voor de opening van het Woord**
5. **Schriftlezing : Handelingen 17 : 15 -34**
6. **Zingen: Psalm 95 : 2 en 3 (waarin we knielen voor God die ons geschapen heeft)**
7. **Tekst : Handelingen 17 : 22 – 28**
8. **Zingen: Lied 380 : 4 - 7**
9. **Belijdenis van ons geloof met de woorden van de Apostolische geloofsbelijdenis op de wijs van Gezang 3**
10. **Dankzegging en gebed (voor de schepping, de onderhouding en het doel)**
11. **Slotzang : Gezang 35 : 1 – 3**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes

Paulus loopt daar door het oude Athene. Het prachtige en indrukwekkende Athene. Een van de belangrijkste centra van de toenmalige wereld. Een toonaangevende stad. Te vergelijken met steden als Parijs en Londen in onze dagen. Voor het eerst in zijn leven is het in deze grootse stad aangekomen. Terwijl hij in afwachting is van de komst van Silas en Timotheüs wordt hij geprikkeld door al de afgodsbeelden in de stad. Beelden van Poseïdon, de god van de zee, Hermes, de god van de handel, Apollo, de god van de kunst, Zeus, de oppergod, Hera, zijn vrouw en beschermster van het huwelijk, Hephaistos, de god van de smeden en bovenal Pallas Athena, de godin van de wijsheid, kunstvaardigheid, krijgshaftigheid en beschermster van de stad. Pallas Athena aan wie de grote tempel op de Akropolis, de berg die boven de stad uittorent en van verre reeds te zien. En dan zijn er nog alle halfgoden, huisgoden, goden van de onderwereld, goden uit andere religies, waarvoor allemaal beelden zijn opgericht. Goden die voor allerlei kleinigheden worden vereerd.

Wij hebben al gauw de neiging deze beeldendienst een beetje belachelijk te maken. Als ouderwets en achterhaald van de hand te doen. Toch moeten we daarvoor oppassen. Want met het veroordelen van deze praktijk kunnen we zelf in een andere valkuil trappen. Namelijk dat God buiten de alledaagse dingen van het leven staat. Dat God niets te maken heeft met het verloop van een voetbalwedstrijd. Dat God niets te maken heeft met zoekgeraakte voorwerpen. Dat God niets te maken heeft met kleine lichamelijke ongemakken als verkoudheden en griepjes. Dat God niets te maken heeft met de koersen van de aandelen op Damrak. We kunnen wel heel flink allerlei afgoderij belachelijk maken, maar als we in de gewone dingen van het leven Gods hand niet meer zien, dan zijn we alleen maar van de regen in de drup gekomen. Dan zijn we van de afgoderij in de secularisatie, de verwereldlijking terecht gekomen. En het is maar de vraag of de secularisatie niet erger is dan afgoderij. Want de verwereldlijkte mens beseft niet eens meer, dat hij het leven niet in zijn macht heeft, maar dat God zijn leven bepaalt. De afgodische mens beseft dat tenminste nog wel, maar zijn fout is dat hij daarmee niet naar de ware en levende God gaat, maar naar allerlei afgoden van hout en steen. En dat is ook hetgeen waar Paulus over spreekt. Paulus komt in Athene op voor

Gods eer en wijst God als Degene van wie wij geheel en al afhankelijk zijn. In Hem leven wij, bewegen wij en zijn wij. Heel het leven draait om de levende God.

Dat is dan ook het thema waaronder ik u Gods Woord bedien:

Heel ons leven draait om de levende God

Want ons leven

- 1. vindt in de levende God zijn begin**
- 2. vindt in de levende God zijn doel**

We zullen dus allereerst zien dat ons leven in de levende God zijn begin vindt. In de tussentijd dat Paulus in Athene is en op de komst van Silas en Timotheüs wachtte, zat hij niet stil. Op de sabbat ging hij naar de synagoge om daar het evangelie van de Here Jezus te prediken en met de Joden daarover te debatteren. Maar ook ging hij dagelijks naar de markt. Naar het grote plein in de stad waar de mensen samenkwamen en het openbare leven zich afspeelde. We moeten daarbij bedenken dat in die tijd er geen kranten, radio of televisie was. Al het nieuws in die dagen werd van mond tot mond verspreid. Als je dus een beetje op de hoogte wilde blijven in die dagen, dan ging je naar het centrum van de stad. Naar de markt, naar de agora.

Op de agora, sprak Paulus met de mensen die hij daar aantrof en hij gaf zijn mening over de dingen. En daar waren altijd wel mensen die iets nieuws wilden horen. Paulus trof daar dus nieuwsgierige mensen. Bijna vanzelf raakte hij ook in debat met geleerden uit de Epicureïsche en Stoïcijnse school. Wat deze mensen precies leerden is wel bekend maar voor het moment wat minder interessant. Het waren in ieder geval mensen die nadachten over het leven en over de kunst van het leven. Op een gegeven moment nemen ze Paulus mee naar de Areopagus. De Areopagus is eigenlijk een kleine heuvel in de stad Athene. Op die heuvel zetelde eeuwen het gerechtshof van Athene, dat uitspraak deed in allerlei zaken. Niet alleen in zaken van misdaad, maar ook in religieuze zaken. Hier wordt Paulus naar toe gebracht om daar te laten onderzoeken, wat hij nu precies leert. Mogelijk om te achterhalen of zijn leer niet gevaarlijk was voor de staat. Maar het kan ook zijn dat die plek een geschiktere plek was voor een rustige uitwisseling van gedachten.

Als Paulus het woord krijgt begint hij te spreken over de godsdienstigheid van de Atheners zoals die blijkt uit al die afgodsbeelden in de stad. Op zich beoordeelt hij deze godsdienstigheid niet negatief. Maar Paulus wil nu deze godsdienstigheid wel anders

richten. De eer die de mensen al die afgoden geven, komt slechts één God toe. En hij leidt dan de gedachten van de mensen van hun afgoden af, door ze te wijzen op een altaar, dat hij in de stad heeft aangetroffen. Een altaar met het opschrift: Aan een onbekende god. En wie deze onbekende God is, dat komt Paulus nu bekendmaken. Hij wil duidelijk maken, dat deze onbekende God, de enige God is.

Want deze God heeft uit een enkel mens alle mensen geschapen. Deze God heeft ons allemaal gemaakt. Hij heeft ons ons uiterlijk gegeven, onze verstandelijke vermogens, onze mogelijkheden en beperkingen. Hij heeft onze aanwezigheid op deze aarde gewild. Want anders waren we er niet geweest. Wij zijn geen vergissingen. Misschien waren we menselijk gezien een ongelukje, maar voor God bestaan zulke ongelukjes niet. Hij heeft ons geschapen. Hij wil dat we er zijn. Hij heeft aan alles en dus ook aan ons leven en adem gegeven. Zijn werk zijn wij en zijn eigendom. Dat is wat Paulus de toehoorders verkondigt. Deze onbekende God heeft u geschapen. Heeft alles geschapen, de hemel en de aarde en al wat daarin is. Hij is de grote God van hemel en aarde. Daarom is het ook absurd om te denken dat Hij onze tempels nodig heeft als woning. Hij is zo groot dat geen tempel Hem kan bevatten. Hij heeft onze zorg niet nodig. Nee, wij hebben Hem nodig. Hij heeft ons het leven gegeven. Hij is ons begin. Dat in de eerste plaats.

We zullen in de tweede plaats zien dat ons leven in de levende God zijn doel vindt.

In vers 27 vertelt Paulus dan wat Gods doel is met de schepping van de mens. Het doel is dat de mens God zal zoeken. En Paulus voegt daar gelijk aan toe, dat God niet ver is van ieder van ons. Niemand hoeft dus te denken dat God voor hem niet vindbaar is. Omdat God zo ver weg zou zijn. God wil juist gevonden worden. Nu zijn we wel mensen die God eigenlijk maar egoïstisch vinden. Die vinden dat het allemaal wel heel erg om Hem draait. Hij wil gediend worden. Hij wil geëerd worden. Hij wil gevonden worden. Oneerbiedig gezegd zou je kunnen denken, dat God aandacht tekort komt en daarom de mens geschapen heeft. Daarom gediend wil worden.

Maar wie dat denkt, kent God nog niet erg goed. En dat zeg ik nu niet om iemand te kwetsen of zo. Maar dat God de mens geschapen heeft, met het doel dat wij Hem zullen vinden, ligt helemaal in het verlengde van Gods wezen. Het wezen van God wordt gekenmerkt door het feit dat Hij liefde is. Al zijn daden komen voort uit zijn liefde. Uit zijn verlangen om liefde te geven. Maar als je zo vol verlangen zit om liefde te geven, dan is er natuurlijk ook een partij nodig waaraan God die liefde van Hem kan schenken.

Aangezien God, Vader, Zoon en Heilige Geest is, heeft God aan zichzelf genoeg. Maar toch is daar in God ook het verlangen geweest om een wezen te scheppen naar zijn beeld, opdat het in staat zal zijn God te kennen in zijn liefde, zijn wijsheid en zijn inzicht. En met het doel dat het de liefde van God zou beantwoorden, met behulp van de heerlijke kwaliteiten die God in de mens geschapen heeft.

En nu is het nog mogelijk dat iemand dat dan maar egoïstisch vindt van God. Hij moet zo nodig zijn liefde kwijt. En daarom moest God zo nodig de mens scheppen. Maar wie zo praat, kan dus blijkbaar niet uit de weg met de liefde van God. God schenkt u toch niet iets verschrikkelijks. Het is zijn zorg, zijn goedheid, zijn trouw, zijn geduld, zijn genade, ja zelfs zijn Zoon. Waarom zou u daarop neerkijken? Waarom zou u doen alsof God u iets vreselijks heeft aangedaan? Als u werkelijk dat gevoel hebt, dan moet u zich maar eens afvragen, waarom u zo reageert op goedheid die u bewezen wordt. Waar komt die trots vandaan dat niemand u mag helpen? Niemand in uw leven mag komen? Want daar ligt dan het probleem? De Here heeft ons geschapen opdat wij met Hem de vreugde zouden beleven van het leven in liefde.

Hij heeft ons geschapen in zijn liefde en geschapen voor zijn liefde. Daarom kunnen ons leven niet losmaken van God. Zelfs al zou u het willen. Altijd en overal is God er. En als u God wegjaagt, dan blijft er niets anders dan de dood. Want buiten onze God is er geen leven. Hij weet wat wij doen en denken. Hij weet wat wij zeggen en wat wij voelen. Zijn oog rust op ons leven. Maar dat is niet het oog van een controleur die kijkt of hij u op een foutje kan betrappen, maar het oog van uw trouwe Vader in Jezus Christus. Hij leidt ons leven. Heel ons leven is in zijn hand. Het is zoals Paulus zegt in vers 28: "In God, bewegen wij ons en zijn wij".

En Paulus verwijst de Atheners dan naar wat één van hun eigen dichters heeft geschreven. Hij haalt de woorden van de dichter Aretus aan, die geschreven heeft: wij zijn immers ook van zijn geslacht. Daarmee wilde Aretus niet zeggen dat de mens aan God gelijk is. Maar dat wij uit de wil van God zijn voortgekomen. Hij heeft ons het leven gegeven en elke dag zijn wij voor ons leven van God afhankelijk.

Dat geloof is ook de diepe reden van dat wij hier vanavond zijn. Omdat we ervan overtuigd zijn, dat al onze moeiten en inspanningen en zelfs de gaven die God ons heeft toevertrouwd ons niet helpen als God ons niet zegent. Zonder Gods zegen zouden wij niets zijn. Zonder Gods zegen hadden we de oogsten kunnen vergeten. Dan had er niets

gegroeid, dan waren er geen dieren geboren. Dan zou er van ons werk en onze huishouding niets terecht gekomen zijn. Dan zou het met het werk in de kerk niets geworden zijn. Alles zou zijn ingestort zonder de zegen van de Here. En het is deze wetenschap van onze afhankelijkheid van God zelf, die ons ertoe brengt om God vanavond te danken voor zijn zorg over ons leven. Voor het eten en drinken dat Hij ons gaf. Voor de kleding die Hij ons schonk. Voor onze huizen om in te wonen.

Amen.

Dankgebed voor gewas en arbeid

Gods koninkrijk:

Kerkdiensten

dank voor het werk dat de ouderlingen hebben gedaan

dank voor het werk dat ik en andere predikanten hebben mogen doen

dank voor het werk van de diakenen

dank voor het werk commissies wordt gedaan

koster die de kerkgebouw verzorgt, organist die ons begeleidt in ons lied,

TUK,

bijbels, om zelf en met elkaar uit te lezen, thuis, op school, op vereniging en catechisatie,

dank voor de voortgang van de gesprekken met de Chr. Geref. Kerken

dank voor het werk van de overige kerkelijke vergaderingen: classis, PS en GS

dank voor de kerkelijke bladen

dank voor de zegen op het zendings- en evangelisatiewerk

Gewas:

voor al wat leeft, dier en plant, groot en klein

dank voor het uitblijven van grote sterfte onder vee door ziekten

dank voor het eten en drinken

dak boven ons hoofd, geld om aan onze verplichtingen te voldoen

dank dat wij ook financieel mogen bijdragen aan de instandhouding van de kerk

aan het verlichten van de nood van anderen

gezondheid
kinderen
onderwijs,
huwelijken,
vrienden

Arbeid:

Bede om ons te helpen op ons werk in fabrieken, op kantoren, laboratoria,
dienstverlening
kracht om het werk goed te doen (als kind van God)
Goede collegialiteit
Goede werkgevers
Werkelozen, als het kan weer werk, maar waar en zolang dit uitblijft andere
mogelijkheden om u te dienen

Barmhartigheid:

Dank voor het goede werk van allerlei hulpverlenende instanties
In onze kerk: de Driehoek, de Wegwijzer en Dit Koningskind
Buiten de kerk: Rode Kruis en Verenigde Naties, Artsen zonder grenzen

Overheid

voor koning Willem Alexander
voor regering
Tweede Kamer verkiezingen (kleine christelijke partijen)
Recht en veiligheid (politie, justitie en het leger)
vrede in de wereld

we weten dat aan al dit werk door onze zonden nog veel mankeert en we bidden u om
verbetering van het bestaan voor velen,
maar we bidden vooral voor de totale vernieuwing van het leven en de wederkomst van
Gods Zoon

Amen